

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többes r
hirdetéseknél alku szerint jutányos aron vetetnek fel. Helyes díj n i
den külön bejegyzéssel 30 kr

A párviadal.*)

Ez a neme a vélt vagy valóságos sértésért való elégtételnek, társadalmunk nagy betegsége. Ezt általában elismerjük és mégis, a kór kedvére tenyészik. Egész irodalma van, amelyben, nem kórjelek vannak ismertelve s nem a gyógyítást tárgyalják, hanem szabályait írják le, fejlesztik, terjesztik, dédelgetve ápolják . . . és átviszik a társadalom minden rétegébe . . . tetszetős méregként beleoltják a felületességre hajlandó ifjuságba.

Nem mentek e kórtól még a sajtó munkásai sem; sőt azok közt, akiknek a társadalmi lélszükségek, visszaélések irtása, a kórtünetek gyógyítása volna nemes feladatuk: rettenetesen beszívták e mérget, s miként az ópiumot a kinnaiak, kéjelgős eszközül használják; ürességüket fedezik vele nyomós argumentáció hiányában; s törvény és törvényes igazságot szolgáltató birói forumok szándékos félretaszításával, a «ki vagyok én vagyok» henczegést, az ököljogot, az önbíráskodást alkalmazzák önkényűleg.

Felvilágosult korunknak, amelyben

*) Ennek a cikknek megírására az a körülmény kényszerítette tollunkat, hogy „A lánczavert sajtószabadság” című cikkért szerkesztőségünk egyik tagját két újságíró provokálta. Szerkesztőségünk tagja az ügyet a maga részéről elintézte s mi is csak általános, — társadalmi szempontból fűzzük tehát az esethez kommentárunkat.

Régi alkonyat.

A »Debreczen« tárczája.
Irtta: **Krady Gyula.**

Egy hosszú-hosszu alkonyaton a fejem a divány karjára fektetve, a podolini piarista atyák jutottak az eszembe. Meg egy nagyon fényes délidő óra.

Már nem tudom, milyen ünnep volt.

Az egészéből csak annyira emlékszem, hogy a kék, magas egboltozatot csodálatos fényességgel ragyogott a nap és a köves téren szél járt, a miben a templomi lobogók lengtek.

Mi, diákok, kétfős sorban ballagtunk, az atyák fekete reverndáikban ájtatosan lépegettek és közben a fúzóltó banda szólt.

Erre is csak úgy emlékszem, hogy Feikits, a rettenetesen nagy kékfestő fujta a helikont, ami valami borzasztó volt.

Az emberek mely tisztelettel néztek a Feikitsra.

És igen, igen még valami.

Csak éppen az ünnep neve nem jut az eszembe.

De Piros igen.

Piros a varosháza erkélyéről nézte a menetet, igen jókedvűen és mosolygó arczával.

Még a gyermekekre is ellejtett gondolni, a kik szintén mellette voltak és folyton Mihályt, az örmestert vigyázták, mikor

a törvények- és törvényes igazságszolgáltatás rendszeresítve, nagy tökélyre fejlődtek: valóban szegényére válik, az elégtétel keresésének e félszeg, törvényen kívül bujkáló módja . . . felvilágosult korunknak — mondom . . . mert a párviadalról mindenki tudja, hogy a z. a sötét középkor — szerencsére kipusztult ordáliáinak maradványa, amely a fattyu, vagy tengődő igazságérzet pártolása által fedezve maradt fenn és élte tul babonaszülte testvéreit: a szentek sirjánál való esküt, a tűzesvas-, víz-, mérleg-, szentfalat-, vagy csak a papok ellenében alkalmazott áldozat-, a kereszt-, sorsvetés-próbát és a tettekre-hívást; amelyeket méltón «istenkisértés»-nek neveztek már akkor is, amikor éltek vele kétséges esetekben, ha tudniillik a birói eljárás tökélytelensége, vagy a kiváltságosok előjogai miatt, nem tudták kideríteni az igazságot s Isten csudálatos megbizonyítását látták szükségesnek és hitték is hogy evégett közbelép.

A perdöntő-párviadal nem tudott kiveszni . . . itt maradt az emberi tökélesedés elleni gonyként az ujkorra, egy sötétfolt a világosság közepett; mert kiválólag és sajátlag a magokat művelteknek és legműveltebbeknek tartókat jellemzi. A paraszt korcs-

dugja a pisztolyt a csöbe, hogy azért elfordulva, nagyot durrantson az ünnepség okaért Piros nevelő volt a főszoigabiró gyermekei mellett, de mondhatom, szebb leányt képzelnem sem tudok nála.

Pirossal úgy vagyok, mint azokkal a nőkkel szoktunk lenni, akiket alig ismertünk gyerekek éveinkben és csak láttuk őket, de nem éreztük.

Akkor ő volt ott a legszebb lány. A postáskisasszonyt alig vettek észre mellette, bár ő is csinos látvány volt, a mint barna kontya fölé kaczkias hivatali sapkát téve, testhez álló aranyzsinóros bluzában végigsétált a korzón, hol az atyák a patika ajtajában ülve nézték a világot. De ha Piros jött! — Mellette a két gyerek és ő fehér szalmakalapjában, egyszerű sima ruhában. Én csak egy ruhájára emlékszem.

Azt gondolom ma, hogy abban volt ő a legszebb; világosszürke sima ruhájára, a mint nagy gyöngyházgombok díszítették a derekát és csepp laktópánkája, francia sarkokkal, széles szalagsokorral, mint két kis eger tekintett ki olykor a kevésse fekete szoknya alól.

II.

És mikor Páli Pista tanár ur feltette a csipetűjét és kamáslis lábát gangosan emelgetve a Piros kisérgette.

Páli Pista tornatanár volt, amellet a szabadkezi rajzot is ő tanította. Pestről került,

mahősök, vagy pusztai betyárok legalább, ha az ököljog érzetében öklükre, vagy fokosukra apellálnak: elvégzik, nem bujkálva, hanem nyilvánosan egymással dolgukat, aztán lovagias elégtételök lezajlása után véres fejüket átadják a büntetőbiróság kezébe; míg a művelt társadalom párbajnokai bujkálnak, s ha felfedeztetek, enyhítést keresnek s fájdalom találnak is a párbaj szabályaiban s közbüntető törvényeinknek e téren még mindig hiányos, becéző légységében, ha kivált — a mi leggyakrabban megtörténik: a felek arra hivatkozhatnak, hogy sérülés nam történt stb., a pisztoly csak a levegőbe durrant, a kard csak karczólást ejtett stb., mintha halált vagy testi bénulást is nem okozhatott volna.

Nohát . . . azt a balhitet, hogy vannak becsületen ejthető szennyfoltok, amelyeket csak vér moshat le: átöröklötte a mai társadalom, s alkalmazza kitégított téren. Mert míg ama korban, csak fegyverviselésre jogosított, a személyes vitézséget szakmaként művelő nemesek használhatták e csattanós argumentumot, de csak a király s előkelő párbaj-bírák jelenlétében s döntő ítélete szerint és a legkétesebb esetekben, most: a tudományyá kifejlett, kodifikált büntetőtörvény és nagyműveltségű, szakképzett büntető — vagy sajtóvétség esetében

módfelett lenézte a patikat, a patikával járó dolgot.

Inkább a Zum drei tanzendeu Eselchen filegóriájában volt látható, a hová mi diákok titokban eljárógattunk. Persze akkor, midőn senki sem volt ott. A tánczos csacsiknál két fehérbőrű cipyszer leány tette a bort a piros terítékes asztalokra.

Páli Pista azokkal is évődött. De többet füttyörészett es kis szöke bajuszát pödörgetve, hamiskás mosolylyal mereugett el a hegyek felé. — A mikor bizonyosan Piros járt az eszében.

Mindig Piros.

Ha Piros sétára indult a gyerekekkel a lublói utra, a hol kenetlen tót szekerek nyikorogtak hegynek fel, hegynek le, valahonnan előbukkant mindig Páli Pista. És szép szavakat mondott Pirosnak.

Sőt egyszer, egy hamvas alkonyon, mikor már sokaig halgatva mentek egymás mellett, a tanár megfogta a Piros kezét és mondá, hogy szereti.

Piros nem nevetett, a mint mosolygó, vig orcájától várni lehetett volna, elszomrodott és komolyan kezdett beszélni az ő halk, tömör hangján:

— Nekem vőlegényem van. Abban a városban, a honnan én idejöttem. Ki rám var. — Tudja a Dunantul, a mi olyan messze van ide, hogy a levél is csak két nap éri be. De a sohajtás — ez taa mégis hamarabb.

— sajtóbiróság idejében itt és ott csak vélt sérelmi, vagy még korcsmai felhevülésből született becsületbeli ekzaltációban, csupán összeszólkózás eseteiben is, ifjancok, majdnem gyermekek a becsület reparációját, a párviadalban keresik a társadalom műveltséggel dicsekvő köreiben; s ha ejtettek egymáson karcolást, vagy eldurantották egymáselőtt, a párbaj-segédék által kimért távolságban a pisztolyt, kibékülve vagy ki nem békülve távoznak el a párviadal helyéről: hangzatos dicsekvéssel kürtölik, hogy eleget tettek a becsületnek.

És a társadalom? ... Ünnepli ezen kcmédiásokat, elfogadja bohózatos — harlequin — tréfájukat a becsület reparációjának. És emészt tovább e rákfene a társadalom testén, lelkében.

Hogy a katonaságnál, amely büntetőjogilag nem esik a békés polgári elbírálás alá, a melynek büntető kodeksze más §§-at tartalmaz, ahol a becsület más elbírálás alá esik s ehez szakszerűleg tartozónak tartják a hősködést; amely a középkor lovagi hagyományairól mindeddig le nem mondott s megtartotta elfogult argumentációiból a párbajt is stb., azon nem csodálkozunk; bár — úgy tudjuk — hogy az angol hadsereg minden egyes katonája egy-egy hős és gentleman anélkül, hogy a párviadal ott a katonai becsület reparátora, — vagy csak megengedve is volna.

De hogy polgár-társadalmi életünkben ne tenyesszék e kör, ahol a rágalom megtorlására, a becsület helyreállítására a bírói ítélet elegendő; amelyre, talán a családi élet feldulásától eltekintve, amit nem véd meg eléggé, minden más egyéb becsületbírói ügyben úgy tekinthetünk, mint: amely az artatlan vádlottat megvédelmezi, akiket a felmentő ítélet után mint rehabilitáltakat

tartozó embertársi méltánlyal fogadhatunk: a párviadal által csinált ferde helyzetben magának a társadalomnak kell segíteni az által, hogy

a párviadalt ne fogadja el a becsület kitisztázásának; hanem a párbajozást tekintse oly erős z ak o s jellem bizonyítékának, aki törvényes bizonyítás, vagy sajtótéren döntő meg — és ellenokolás helyett elsajátított fegyverrel való ügyesség esetében is, csak a testi — s nem a szellemi és erkölcsi argumentálásnak ama megvetendő alacsony színvonalán marad, akit mint izgága, közveszélyes elemet kerülni kell, hogy

a párbajozót tisztességes társaság ne fogadja vissza magába mindaddig, amíg a büntető törvény tisztító rostjában át nem ment s ennek ítélete által magát a köztársadalom tagságára méltóvá nem tette; hogy

azokat az uton-utfélen henczegő, párbaj-mániakus emberkéket, akik gyaníthatólag a köztársadalom — a haza ellenségei előtt vívható nyílt és komoly harcokban nyullá változnának, s avagy gyermekeken üres puffogatásoknak örülnek, vagy magok s mások életével könnyelmű játékot űznek: helyeztesse gondnok s á g a l á.

A társadalom gyógyíthatja s gyógyítsa is ki magát a párviadal veszélyes és ragályként terjedő betegségéből. A büntető törvény pedig ne custodia modestá-val — államfogházzal becsüzzé a bünt, hanem tekintse egy a párbajozót, mint vagy tényleges gyilkost, vagy a kinem mult, hogy a gyilkosság el nem követtetett. A párbaj segédke t is, mint párviadal eszközök, bűnpártolókat, akik nélkül tulajdonképen párviadal nem is történhet, részeltesse megfelelő elbánásban. Mert

ha nem: a társadalom és közvédelmi intézménye felelős a bűnért, amelyet ki nem irtott; a bűnös, erkölcsi léhaságért, amelyet a párviadal tenyész; a véért és könnyekért, amely a párviadalban foly, vagy a párviadal fakaszt.

A »Debreczen« mostani szerkesztősége elhatározta, hogy ha tagjai közül valaki mint ilyen párviadalra provokálna valakit, vagy kihívást fogadna el: azzal a munkatársi viszonyt további teketória nélkül felmondaná. Így kezdi meg tőle telhetőleg e társadalmi kör orvoslását. A ki a sajtó-téren netalán sértve érzi magát, nyitva az argumentáció részére a sajtó téren; vagy a sajtóbiróság útja törvényes elégtétel szerzésre.

A képviselőház ülése.

Csendes, unalmas kezdet, annál viharosabb vég jellemzi az okt. 8-iki képviselőházi ülést. A napirend csupán az alelnök és két bizottsági tag megválasztására szorítkozott, melyen minden nagyobb baj nélkül atettek, Kardos Kálmán került Berzeviczy örökébe a kormánypart 124 szavazatával, mert az ellenzék ezuttal is tartózkodott a szavazástól.

Dél felé járt már az idő, mikor Láng Lajos elnök kihirdette a bizottsági tagokra beadott szavazatok eredményét s egyben indítványozta, hogy a Ház egyelőre ne tartson üléseket, hanem halmozza föl az elnökséget, hogy akkor hívjon majd ülést egybe, ha szükségessé látja.

Ez az újabb slendriánság, mely természetesen a jobboldal tetszését felettébb megnyerte, azonnal felszólalásra bírta Madarász Józsefet, aki arra kérte a kormányt, hogy jelölje meg legalább a napot, mikorra várható a bizottságok érdemleges munkájának megkezdése. Banffy ötlöthalt, végre is egész ridegen kijelentette, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az érdemleges munka megkezdésére bizonyos napot proponálhasson, mert csak a boldog Isten tudja, nem ő, mikor végeznek a bizottságok.

Kossuth Ferencz erre azt a kérdést

Piros azonban újra vig lett és mosolygott. Már hazafele mentek.

— Itt vannak gazdag leányok, tanár ur. Valasszon azok közül.

Páli Pista a földre nezett és a lábával kupaczkokat rugdosott fel.

Majd estere ismét ott ült a tánczos csacsiknál. Médi és Léni az udvarást hiába varrtak tőle.

A tanár sok bort ivott és gondolkodott azon a messzire szálló sohajtáson, a mi a levelet is megelőzi, — hogy valakinek olyan messzire szálljanak a sohajtásai: — Csak Pirostól telhetik ki ilyen, — a ki gyerekekkel vesződik és bátran nyugodtan megy ez a messzi idegenbe, mert tudja, hogy visszavárják.

A tánczos csacsikban a petróleumlámpa homályosan világított. Az ivóban, az asztalra dőlve horkolt Polukka bácsi. Médi és Léni egymasmellett két fenyőfaszéken szundikáltak, Páli Pista kis szökes bajuszát pödörgette és lehunytt szemmel ült a boros üveg mellett.

III.

Még ma sem értem, a hogy ez történt. Mindjárt masnap. A Poprád a klostrom alatt, hogy zuhog, mintha igazán olyan nagy veszedelem rejtőzködne benne. — Mindenütt tiszta és kavicsos fenéke latszik, de itt, hol nagy, egymásba rótt fenyőgerendák zárják el őt régi ujjairól és terelik egyenes irányba, ott mély és sötét.

A nagy harsak alatt, a mik túlnőttek a kolostor magas falán, köfeszület örködik az erre-jörökre.

A sűrű lombok felett a vörös bástyája emelkedik a vén klostromnak, amelyiknek pókhalós ablakain a szél jár be és a csókák amik Lengyelországból jövet, itt pihennek meg utazásaikban. Különben csendes, romantikus hely ez, a hol a víz zug csak és a fűben itt-ott latszik egy diak ej, amelyik Liviusszal vesződik tan.

Másnap Piros erre sétálván a két gyermekkel, megállt a harsak alatt. A hatat a faderéknak tamasztva, a kék hegyeket nezte, a mik haragos zöld fenyveseikkel, mint nagy sirdombok kísérik a Poprádot, a melyik kifelé tut az édes anyától, a melyik földben született.

A két gyerek kavicsokat keresett a parton. Egyszerre rájuk szólt Piros:

— Gusztú, Panni! közel ne menjetek a vízhez.

De hol jártak a Piros gondolatai. A vig, mesolygó Pirosé, a ki csak sohajtani tud a messzeségbe. Tán azt gondolta, hogy a fekete csókák, akik id-fenn toltázkodnak a vörös tornyon, boldogok, mert szárnyuk van.

Arra mennek, amerre a szívük viszi. Hegyek, rónaság felett el. S ha megpihennek, tovább szállnak, szelben, éjjelben hasítják a levegőt, — mégis boldogok.

Ekkor gyermeksikoltás hangzott fel. De milyen gyermeksikoltás! Mintha sziven lőnék Pirost és a föld megnyilna, mely eltemetné. A kis Panni, amint kavicsot szedett, befordult a mély vízbe.

Csak egy-két pillantás az egész.

A csepp gyerekfő vizes hajával elmerült

a setét vízben, az örvény, hol a haragos Poprád a fenyő gerendák között megtörik, a közelében van.

Aztán már nem lesz többé Panni, akit becsézni lehessen.

Piros pedig, homlokán Kain bélyeggel, szívében kimondhatlan gyötrellemmel, lehajtott fővel mehet a vőegényéhez haza.

Csak egy-két pillantás.

Dobozó terfi lépések hallatszottak. Páli Pista jött, Pirosra nezett szótlanul. Szomorú és halovány volt. A ruháját ledobta és vízbe vetette magát.

A tanár jó uszó volt; egyik karjával megkapta a csepp leány ruháját és óriási erőfeszítést teve, felemelkedett a vízből, felnyújtván a kis vizes gyermeket Pirosnak a mázas töltés felé.

Aztán elmerült a vízbe Páli Pista.

*

Senmi sincs tovább.

Csak ily hosszú alkonyaton, mikor Páli Pista taoar urat látom, amint fehér kaméllis lábát gonyosan emegette Piros mellett és czvikkerjét igazgatta, ekkor jut eszembe, hogy nem lehet megérteni nemely embert.

Ettől a naptól kezdve a tánczos csacsiknál korábban zárták az üzlete, Médi és Léni rettenetesen kezdtek unatkozni, hogy a tanár nem volt többé.

Egyéb semmi.

Pirosról sem tudok más egyebet.

vetette fel, micsoda biztosítéka van a miniszterelnöknek arra, hogy a közgazdasági kiegyezést célzó javaslatokhoz az osztrákok is változtatlanul hozzájárulnak? Bánffy miniszterelnök e fogas kérdésre nem mert egyenesen felelni, hanem azzal a másik kérdéssel ütötte el, vajjon Kossuth nem venné-e rossznéven, ha a reichsrath meg arra nézve kérne garanciát, hogy a javaslatok a magyar parlamentben elfogadtatnak-e úgy, amint azokat elibe terjesztették. Különben, tette hozzá naívnul, szeretné, ha a javaslatok mielőbb tárgyalás alá kerülének.

Kossuth kénytelen volt erre megmagyarázni a miniszterelnöknek, hogy oda irányult kérdése, hogy van-e határozott megállapodás a két kormány között, mert ha nincs, akkor a bizottságok mind meddő munkát végeznek s az egész bizottsági tárgyalás közönséges komédia színvonalára süllyed.

Élénk helyeslés követte Kossuth e talpraesett megjegyzését a baloldali mely csak akkor szűnt meg, mikor Polónyi Géza állott fel szólasra. Polónyi ma elemében volt s kemény igazságokat mondogatott oda, humorral fűszerezve, a kormánynak és partjának. Figyelmeztetett arra, hogy Di Pauli csak azzal a programmal vállalt miniszteri tisztséget, hogy a kiegyezésen lényeges változtatások történjenek. Ezek után azt kérdezte a jobboldaltól, hogy van-e köztük valaki, aki még mindig hisz a javaslatok változatlan elfogadásában? Kiemelte, hogy a kormány csak azért üzi a kiegyezési komédiát, hogy kényszerhelyzet elé állítsa az országot. De biztosíthatja róla, hogy az ellenzék keszen áll a kormány settenkedő tervét minden rendelkezésére álló parlamentaris eszközzel megfúszítani.

Az erős támadást nem hagyhatta szó nélkül Bánffy, de válasza a helyett, hogy megnyugtatta volna a kedélyeket, még inkább felzavarta.

Különösen felháborítólag hatott az a megfontolatlan semmibe sem vevő kijelentése, hogy a kvóta fölemelése nemcsak megengedhető, de jogosult is.

És gonosz ravaszsággal ezt a kvótabizottság álláspontjának deklarálta.

Mikor pedig az ellenzéken e miatt tört a méltó felháborodás, a legnagyobb es megdöbbentőbb cinizmussal azt kérdezte:

Hát ez önök előtt még újság? lehetetlen-e, vagy éppen meglepetés?

Perczekig tartó vihar kerekedett az ország érdekei elárulásának e leplezetlen kijelentésére s olyas közbekiáltások hangzottak Bánffy felé, melyek bizony nagyon is nevén nevezték B a n f f y lelkiismeretlen eljárását, mely mindenre kész a hatalom megtartásáért.

Horánszky teljes joggal kérdezte meg ezután Bánffytól, van-e bizonyítéka arra, hogy az osztrák kormány a javaslatokat kvótamelés nélkül is elfogadja és támogatja-e? Mert ha nincs, akkor a két kormány között egyezmény sincs és a kormány eljárása ez esetben csak játék, bujkálás.

Abból, hogy a kormány sem napirenddel előállni, sem a meggyezésről nyilatkozni nem akar, azt következteti, hogy kétszínű és nem bír politikai bátorsággal.

Bánffy megint felugrott válaszára. Nem a bátorság hiánya az oka, hogy nem terjeszt elő napirendet, hanem az, mert nem akarja a parlament tekintélyét leszállítani segíteni azzal, hogy később hozatnak határozatok az előbbi napok munkarendjéről.

Felhozta a farkas és bárány meséjét, melyben most ő játsza a bárány szerepét.

— Hiszen ha legalább bárány volna, — dörög egy mély hang, — de csak közönséges birka!

Nagy derűtség kísérte e megjegyzést, mely után Bánffy hadának éljenzése között visszavetette magát székébe.

— Horánszky nem maradt adós a csattanós valással. Nem az a parlament lealacsonyítása, ha az jogait védi, hanem ez a semmibevevés, mellyel a miniszterelnök vele szemben eljár.

Lang elnök ezután ki akarta mondani a határozatot a maga javaslata értelmében. Hen-

taller Lajos azonban közbeszólt, hogy a miniszterelnök azt indítványozta, hogy csütörtökön vagy pénteken legyen ülés.

— Nem indítványozta! — zugtak többfelől.

— Akkor indítványozom én — mondta Hentaller, — hogy pénteken tartunk ülést.

Bánffy látható örömmel jelentette ki, hogy ehhez is hozzájárul, mire az elnök szavazás alá bocsátotta az indítványokat. Szavazás közben azonban nagy zavar támadt, mert a kormánypárt nem tudta mit akar tulajdonkében Bánffy s nem mert egész teljében egyik indítványra sem szavazni. Végre is az elnök úgy segített a dolgon, hogy a jegyzőkel összeolvastatta a Hentaller indítványa mellett szavazókat és mert erre szavazott Bánffy is, az többséget kapott mert rászavaztak azok is, akik előbb már az elnök indítványát is elfogadták.

A zsidók visszatelepítése Palesztinába.

E visszatelepítést célzó Zionisták Aug. hó végén Baselen tartottak kongresszusukat. A művelt világ minden részéből voltak résztvevők. A kongresszus fő tárgya egy bank alapítása volt, a melynek segítségével a visszatelepülés anyagilag támogatássek. E bank alapítókéjére, a megelőzőleg megindított aláírások folytán már 4 millió frank gyűlt egybe. A kongresszus egy bank bizottságot küldött ki, melynek feladata lesz, hogy adományokat gyűjt és a visszatelepülés ügyét támogatók földvásárlás s az ipari és kereskedelmi életnek Palesztinában fellendítése által.

Ha a zsidók Kanaani hazájukba visszatelepítésében a kongresszus ily komoly akciója szemléljük; csak örömmel üdvözölhetjük a törekvést, nemcsak azon főérdeknél fogva, mert hazát találnak ott a sok tekintetben a hazatlan vándorok s visszaállíthatják egykor még, hajdan virágzó egységes nemzeti életüket egy nekik megfelelő államszerkezetben, hanem azért is, hogy az elpusztult Palesztinát szorgalmuk által ismét virágzó földde varázsolva a kulturának tesznek nagy szolgálatot; — végre azért is, — hogy ezáltal az embertelen antisemitizmust egészen tárgyalanná teszik, mert a zsidóság felesége nem egyik-másik országot árasztja el, megszűnik a féltékenység ellenükben, mivel az itt és ott gyűlölettel találkozó zsidók a kongresszus által megnyitott téren értékesítik magukat egy újra visszaszerzett haza felvirágoztathatása reményében, mely rájuk nézve is oly kecsesítő lehet, mint minden más földi halandóra nézve, aki elmondhatja: »Hazát kíván, hazáért ver szívem!«

Táviratok.

Választási mozgalom.

Déva, okt. 10. A «Debreczen» ered. táv. A vajdahunyadi választókerület legtekintélyesebb polgáraiból alakult küldöttség Benedikty József vezetése alatt felkereste ma Szentkereszty György barát Hunyad megye főispánját hogy őt a képviselő jelöltség elfogadására fölkérje. Szentkereszty elfogadta a jelöltséget.

Sztrájk.

Páris. Minthogy a földmunkákra nézve kötött szerződéseket a vállalkozók beleegyezésével felbontották kormánykörökben azt hiszik, hogy az építő iparosok sztrájkja mihamarabb véget ér.

Páris, okt. 10. A «Debreczen» ered. táv. A Párisi közelében levő helyőrségekből csapatokat rendeltek ide. Ez nem azért történt, mintha a helyzet rosszabbodott volna, hanem azért, hogy megkönnyítsék, a rendőrségnek az igen nagyszámu munkahelyek megőltalmazását és mert a kisebb csapatösszevonások elégtelennek bizonyultak, tehát csak egyszerű óvintézkedésről van szó. Különben azt hiszik, hogy

a községtanács határozata a sztrájknak mihamarabb véget fog vetni. Az egész sajtó, maguk a szociáldemokrata lapok is csillapítani igyekeznek a munkásokokat.

Páris, okt. 10. A sztrájklok ma sokkal nyugodtaban viselkedtek. Délben rendben a munkatársak vonultak. Azt hiszik, hogy a mai nap komolyabb rendzavarás nélkül fog lefolyni.

Kréta.

Catania, okt. 10. A 93. gyalogezred második zászlóalja az éjjel a Caridde hajón elindult Kandiába.

Konstantinápoly, okt. 10. A külügyminiszter tegnap meglátogatta a 4 nagy hatalom nagyköveteit, hogy az ultimátum tekintetében engedményeket eszközöljön ki, de sikertelenül. Diplomáciai körökben azt remélik, hogy a porta, talán némely föntartásokkal, elfogadja az ultimátumot.

Kanea, okt. 10. Minthogy arra az esetre ha a török csapatokat négy héten belül Krétából vissza nem vonnák, a négy nagyhatalom híre szerint Kréta egyes városainak esetleges bombázását tervezi, a tengernagyok kívánságára a konzulok családjai elutaznak. Ugyanaz okból más idegen alattvalók is elhagyják a szigetet. A konzuli testület fölvetelére egy orosz hadihajó vállalkozott.

A francia hadsereg dicsőítése.

Le Mano, okt. 10. A Viger földművelésügyi miniszter tiszteletére adott lakomán, a melyen 300-an vettek részt, Cavaignac beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy keresi azt az érzést, mely mindnyájukat egyesíti. Ezután azokra az ovációkra mutatva, melyekben a legutóbbi hadgyakorlatok alkalmával a csapatok részesültek, Nagy lelkesedéssel fogadott felköszöntőt mondott a hadsereg és Mercier tabornokra, mint a hadsereg legmagasabb rangú képviselőjére Le Manóban Viger köszönetet mondott és válaszában szintén a hadsereget és a mezőgazdaságot magasztalta.

Páris, okt. 10. A községtanács elhatározta, hogy kifejezést adandó tiszteletének Marchaud vállalkozása iránt, Páris egyik utcájának a Fesista nevet fogja adni.

Anarkhisták üldözése.

Páris, okt. 10. A «Debreczen» ered. táv. A Memorial Diplomatique szerint a hatalmak egyetértése az anarkisták ellen teendő intézkedések tekintetében az egyes országok rendőrségeinek egységes rendszerű eljárásában fog megnyilatkozni.

Színház.

Heti műsor:

Kedden okt. 11-én bérlet 8-ik szám »B« A k é k s z a k á l l u h e r c z e g v i g operette, Kaposi Józsa első felléptével.

Szerdán okt. 12-én bérlet 9-ik szám »C« L i l i, szintén Kaposi Józsaival.

Csütörtökön okt. 13-án bérlet 10-ik szám »A« Hunyadi László, nagy opera. Az első opera előadás. Leopold Francziska koloratur énekesnő első felléptével.

Pénteken okt. 14-én bérlet 11-ik szám »B« H u n y a d i László opera másodszor.

Szombaton, okt. 15-én, bérlet 12. szám »C.« — Jókai Mór nagy írónknak a budai szinkörben legutóbb előadott s oly nagy sikert aratott színműve: H e l v i l a, a czimszerepben Szabó Irmával.

Vasárnap, okt. 16-án d. u. 3 órakor le-

szállított helyarákkal: A sárga csikó, este 7 órakor rendes helyarákkal, bérletszünetben, először: M o z g ó f é n y k é p e k, a V i g - színházban oly nagy sikert aratott vigjáték.

A szókimondó asszonyság.

Tegnapelőtt, f. hó 8-án került színre C. bérletben a Szókimondó asszonyság (Madame saus-gene) Sardou remek történeti vigjátéka, a czimszerepben K o m j á t h y n é Závodszy Terézszel. Ez volt az igazgatónő első föllépte s tiszteői ez alkalommal egy remek virágállványon s virágcsokorral kedveskedtek neki s

méltán, mivel ezen szerep nem tartozik ugyan teljesen az ő szerepkörébe, mégis oly kitűnő alakítást nyújtott, hogy a közönség nyílt színen s felvonás után is többször hívta a lámpák elé. Játékában egyesítve volt a kellemes természetesség, aminek nagy sikerét köszönheti. **Bartha István** (Lefebvre tábornagy) egyáltalán nem volt méltó partnere, mivel a szerepet sem tanulmányozta át kellőleg s emiatt egész játéka egyhangu vonatott volt. **Komjáthy** Napoleon szerepét gyakran hadarása miatt érthetlenné tette, különösen játéka jó lett volna. **Székelly** igen szépen játszotta meg **Fuché** szerepét, alakításában az igazi furfangos rendőrminisztert láttuk, csak néha hangja igen gyenge volt, több erővel kellett volna játszania. **Tanay** **Neinperg** gróf, **Szentes** Brigode és **Fenyéri** **Savari** szerepében nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. **Despreaux** táncmester szerepét ez este **Szentes** adta **Rubos** **A.** helyett. **T. Halm** **Margit** **Mária** **Karolina** **Kiss** **Iren** **Eliz** hercegné szerepében igen jók voltak. Általában az egész előadás sikerültnök mondható, csak az első nagy jelenet után a kar enekével nem haladt karöltve a zenekar kísérete s így az egész **Marseilles** tönkre lett téve.

Két előadás.

A peleskei notárius.

(Délután)

A sok viszontagságon keresztül ment notárius áram utazásán mulatott a vasárnap délutáni publicum.

Ez a régi, de minden ízében zamatos magyarsággal megírt bohózat meg mindig bir annyi vonzerővel, hogy a színházat teljesen megtöltse közönséggel.

A peleskei notáriust az öreg **Püspöki** játszta jóleső humorral:

Locsarekne (**Toti** **Dorka**) igazi boszorkány volt s valahányszor megjelent nagy ijedséget okozott a színházban, különösen a sok apróság között.

A többi szereplők kisebb nagyobb szerepeikben gondoskodtak arról, hogy a közönség folyton derült hangulatban legyen.

Csak kár, hogy a kar azokat a szép, régi notákat oly bizonytalansággal s néha néha oly hamisan énekeltek.

Dreyfus kapitány.

(Színmű 7 képből. Írta: **Deréki Antal**.)

(Este)

Szegény **Dreyfust** ítéltek el, pedig inkább azokat kellene elítélni, akik róla darabot írtak. De a **Deréki Antal** darabjának, melyet **Komjáthy** tegnap este bemutatott legalább megvan az az érdeme a többi fölött, hogy a napilapokból ösmeretes adatok alapján elég hű képét adja annak az izgalmas drámanak, a mely az életben sokkal megrázóbb, mint a feldolgozásokban.

Arról persze **Deréki Antal** a tegnapi darab szerzője nem tehet, hogy egyes adatait az idő már is túlhaladta s az a **Henry** például, akit ő a nyáron írt darabjában még nagyon jó embernek fest, azóta a legrutább hamisítás bevallása után beretvával metszette el a nyakát.

Egyébként az ilyen darabok úgy sem pályáznak a hallhatatlanságra s ha akármilyen rövid ideig ki tudják elégteleni a publicum kíváncsiságát tökéletesen elérték a célukat.

A **Deréki** darabja pedig úgy látszik megtette azt a hatást, a mit legjobban bizonyít az a szokatlan körülmény, hogy a közönség a felvonások végen nem a szereplő színészeket, hanem **Dreyfus kapitányt** éltette.

A szerencsétlen kapitányt **Odry Árpád** nagyon szimpatikusan ábrázolta s egyes jelenetekben igazi meghatottságot keltett.

Fekete gyászruhájában szép jelenség volt mellette **Fai Flóra** kisasszony, a **Dreyfus** felesége szerepében.

Az ördögös katonákat igen jól megjátszották **Fenyéri Mór**, **Szatmári Árpád**, **Csáki Ferencz** és **Csatár**. De leginkább előterben

állott a gonosz **Valsin** szerepében **Komjáthy** **Janos**, a kinek erőteljes alakítása többször tapsokra ragadta a közönséget.

De talán legelőször kellett volna emlétenünk, a ki ime utolsóán maradt **Komjáthy** **Z. Terézt**, a ki ma egy ellenszenves szerepben mutatta meg, hogy az igazi tehetség akkor is megkapja a közönséget, ha különben a szerepe nem is igen fértőzik mindjárt a szívekhez.

Az előadást zsufolt ház nézte.

Különfélék.

A fotografusnál. Nincs oly ember a világon, a kit a fotografus mar meg nem bosszantott volna. Különösen a hölgyek panaszkodnak sokszor és jogosan. A fényképész zsarnoki hatalommal uralkodik fölöttünk híven követjük utasításait; bárátságos arcot vágunk, ha parancsolja, s mosolygunk ha neki úgy tetszik. Szóval egészen rábizzuk magunkat s többnyire teljes tudatlansággal lépünk fotografáló gepe elé. Pedig ha tudnánk, mi mindenféle bibéje van a fényképezésnek, milyen gondos aprólékosággal kell mindent elrendeznie, igazságosabbak lennének a derek mesterrel szemben. A sikerült fénykép két lényeges feltételtől függ: a helyzettől, amelyet az ember elfoglal es a fénytől, amely az arcot megvilágítja. Világos színű, különösen kék szemeknek soha sem szabad a világosság fele fordulniok míg ellenben a sötét szem előlről sok fényt kíván, de minél kevesebbet felülről. Apró szemű ember jól teszi, ha fölfele néz, míg ellenben a nagy, kissé merev tekintetű szemeket le kell sütni. Ha en face fénykép készül, úgy egyenesen magunk elé kell pillantanunk s a fejet kissé oldalt hajtjuk. Különös figyelem tárgya legyen az orr r. Ha hosszú, úgy okvetlenül teljes arczal kell a gép felé fordulni. fíto orru embernei pedig a fényképező készüléket kissé meg kell emelni, nehogy a fénykép indiszkrét bepillantást engedjen — az orryukakba. Vastag és lapos orrok kifejezése úgy enyhül meg, ha oldalt fotografáljuk. Kialló csontu, beesett arcokat nem szabad felülről megvilágítani, szemben azonban minél jobban legyenek megvilágítva. Ránczos arcok erős fényt kívánnak, nehogy árnyékos sávok támadjanak. Kicsi száju arcot szemben, nagy szájt mindig oldalt kell fényképezni. — Legnagyobb nehézségeket okoz a fénykép eloszlása. Ha nagyon egyenetlenül oszlik meg a világosság, úgy az arcz jellemző kifejezései elmosódnak s szintelen képet nyerünk. A felülről jövő tulságos világítás merev kifejezést ad a vonásoknak. Mindezekre az apró részletekre pedig gondosan kell ügyelnie a fotografusnak, ha úgy akarja, hogy sikerüljön a felvétel. Kétségtelen dolog, hogy lényegesen megkönnyítjük a munkáját és biztosítjuk a sikert, ha e részletekről némileg tájékozódunk.

Vén coquette: Ó ha megöregedsk senki sem fog társalogni velem!

Látogató: De hisz még másfél órája diskuralunk.

Nagysága: Mari, nem engedem hogy a bakája itt üljön órák hosszaig a konyhában!

Mari: Kézit csokolom, nagysága, olyan jambor az, hogy nem mer bejönni az ebédőbe.

H I R E K.

*** Csőd egy debreczeni kereskedő ellen.** A debreczeni kir. törvényszék **Stern** **Izidor** debreczeni lakos kereskedő paplangyáros ellen a csődöt megnyitotta. A törvényszék csődbiztosul **Hegedűs István** törvényszéki bírót, tömeggondnokul **Sorger József**, helyettesül **dr. Szücs Géza** ügyvédekot nevezte ki. A követelések bejelentésére nov. 7-ike, míg a felszámolási tárgyalás napjúl november hó 21-ének délelőtti 9 órája tüzetett ki. A csődhitelezők november 23-án délután három órakor a csődbiztos hivatalos helyiségében

gyűlnek össze, hogy a csődválasztmányt megalkalítsák. Ezen az ülésen a csődhitelezők az ő hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva kötelesek megjelenni.

*** A debreczeni pinczerek betegségyelőz gyűlésének** igazgatósági gyűlésén ez a derek egyesület is lerótta hazafiai kötelességét az elhunyt **Erzsébet királyné** emlékéiránt. **Kovacs Dezső** elnök emlékezett meg szép beszédben királynénk elhunytáról, majd indítványozta, hogy az **Erzsébet**-alapítványhoz is hozzájáruljon az egyesület is 50 koronával. Az igazgatóság az indítványra egyhangulag elhatározta, hogy az elnök beszédét jegyzőkönyvbe veteti s az **Erzsébet**-alaphoz 50 koronával hozzájárul. — Jutalmazni kívánván egyszersmint az egylet, orvosának, **dr. Rózsa Mór**nak odaadó buzgóságát: évi tiszteletdíjat 30 frrtal emelte feljebb... Ezuttal hozzuk egyszersmint köztudomásra azt is, hogy **dr. Rózsa Mór**, lakásába bevezettette a telefont, ami szükség esetében nagy segítségére lesz a közönségnek.

*** Zsebtolvajlások csökkenése.** — A rendőrség erőyes és széleskörű intézkedéseinek úgy látzik kellő eredménye volt, mert a zsebtolvajlások száma a multkori vásáron történt zsebtolvajlások mennyiségével összehasonlítva, tetemesen megcsappant. A multkor 22 zsebtolvajlásról jött hivatalos feljelentés, míg most csak egy történt s ennek az elkövetőjét is **Schwarz Lipót** professzionatus zsebtolvaj személyében sikerült elfogni.

*** Elgázolt marhák.** F. hó 8-án éjjel 11 óra 40 perczkor a **Vamos-Percs** és **Debreczen** közt fekvő talapi erdőben áthaladó tehervonatot 4 drb. szarvasmarhát elgázolt. — A mezőrendőrség megindítván a vizsgálatot, megállapította, hogy az elgázolás alkalmával az egyik kocsi, melyben katonák voltak, kialsiklott s a vonat egy ideig még húzta a kialsiklás után is. A vizsgálatot különben tovább is folytatják.

*** A debreczeni könyvnyomdászok önképző-egylete** tegnap tartott bizottsági gyűlésén elhatározta, hogy november első vasárnapjától kezdve minden hónapban s z a k f e l o l v a s á s s a l e g y b e k ö t t ö t t á r s a s e s t é l y t r e n d e z. Az első szakfelolvasás megírására **Horóvics Zsigmond** bizottsági tagot kérte fel. Felolvasást tart még **Morva** **Zoltán** és **szakkérdéseket fog felvetni S z a b o K a r o l y** önképző-egyleti elnök. Az érdekesnek ígérkező szakfelolvasásra és vita-ülésre e helyen is felhívjuk a s z a k f é r f i a k f i g y e l m e t

*** Népgyűlés az önálló vámterület érdekében.** Az önálló vámterület és nemzeti bank érdekében **Szegeden** tartandó népgyűlés előkészítő bizottsága, mint tudósítónk táviratozza, f. hó 8-án elértekezletét tartott, a melyen végérvényesen elhatározták, hogy a népgyűlés e hó 23-án délelőtti 10 órakor lesz a **Klausal-téren**. A népgyűlésre megjelenésüket megígérték: **Kossuth Ferencz**, **Illyes Mihály**, **Szinay Gyula**, **Rátkay László**, **Lakatos Miklós**, **Brazay Kálmán**, **Hentaller Lajos**, **Papp Elek** s a város képviselője **Polczner Jenő**.

*** Hirdetmény.** Az Alsó Nyirvidéki vízlecsapoló Társulat-hoz műszaki díjnok keresztek. Egy évi időtartamra felhivatnak, tehát mindazok, kik 1—2 évi technikát, vagy már műszaki díjnok minőségben mernőki irodákban működtek, bizonyítványaikkal fentnevezett társulat irodájában (**Hatvan-utca 2. sz. alatt**) azonnal jelent ezzenek, fizetési igényeik kijelentésével, említett állás azonnal elfoglalható lesz. **Debreczen**, 1898. október hó 6. (Olvashatatlan névalírás) s. k., társulat igazgató.

*** Önképzőkör alakítás.** A realskola ifjusága e hó 8-án tartotta alakuló gyűléset **dr. Kardos Albert** vezetése alatt. Az önképzőkör elnökéül **W e i s z Jenő** 8 o. t. választották meg. Főjegyző **Spitzer Dezső**, aljegyző író **Endre** lett.

*** Meghi** főgimnázium f... d. e. 10 óra tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartottak a közönséggel együtt. Az igazgató ta...

*** Templ** belényesi ev. r. hó 16-án jötek ződő templom melyre vonatk meghívókat ma...

*** A Drey** re-zeleket köz lap szerkesztő a legtitkosabb képmásokat a veleiről, a mik melyekben Dre annak idején é szakértő tanac érték kimondó Hanoiaux 2700 Kesőbb, amikor történt levelek harmifele ham taux megtudta vasarolt.

A Petit J szerint a korm foglalkozott, ha reskedelmi haj rada vinné, levő katonai f...

A Petit J azokról az álli meyekkel a k vissza akarja ahol a Mont-V semmisítőszék niszter azonban kormányokörk mány a Dreyf...

mitűstőszeke fogja meghozni perre vonatkoz esetleges üld a semmisítőszék Hogy az aktál azt most már hogy Henry közvetlen szer nemet csaszr okiratokat is ottak lenn. A azok nem tart íhoz, mert ez meghozatala u A vezérkar a ham akarja a ham ki anja a cső vabba Münster vonatkozó jele ten hamisítva azt hallani, h aktak közt, h dukezióban, r dság latszata lathatók rajt porosz kiraly a szöveg, mel követnek azt fus által ad Dreyfust neve b r t rangaval Vilmos csár...

*** Vere** József és B ki a penzügy szagos vasár mint a sze küldetésükbe István — d engedélyét é felszólítottak, szerencsejate hasznalt a vették ki a egyik financ...

* **Meghívás.** A szatmárnémeti ev. ref. főgimnázium fentartó testülete e hó 17-én, d. e. 10 órakor a szatmári ev. ref. egyház tanácstermében (ref. főglmn. épület, I. em.) rendkívüli közgyűlést tart, melyre T. C. Zmeti tisztelettel meghívja Szatmár, 1898. okt. 9-én Az igazgató tanács.

* **Templom megnyitási ünnepély.** A belényesi ev. ref. egyház 1898 évi október hó 16-án jótékonycélú táncmulatsággal végződő templom megnyitási ünnepélyt rendez, melyre vonatkozólag a rendező bizottság a meghívókat már szétküldötte.

* **A Dreyfus-ügy.** Az Aurore érdekes rezeletek közül a Dreyfus ügy titkairól. A lap szerkesztője, Clémenceau elmondja, hogy a legtitkosabb dossier tényleg tartalmaz fenyképásokat Vilmos császár állítólagos leveleiről, a miket a nagykövethoz intézett és a melyekben Dreyfus neve előfordul. Hanotaux annak idején hamisításnak vélte ezeket és szakértő tanácskozást hivatott egybe. A szakértők kimondták, hogy a levelek valódiak. Hanotaux 27000 frankot fizetett a levelekért. Később, amikor egy folyóirat közölte, hogy valódi levelek töredékeiből fenyképés útján bármiféle hamisítást lehet készíteni. Hanotaux megtudta, hogy tényleg hamisítványokat vasarolt.

A Petit Journal tudósítást közöl, mely szerint a kormány mázzal a gondolattal is foglalkozott, hogy Dreyfus titokban egy kereskedelmi hajóra viteti, melytől Bayard várna vinné, hogy aztán a Mont-Valerien levő katonai fogházba vigyék.

A Petit Journal ma egy regényt közöl azokról az állítólag titkos intézkedésekről, a melyekkel a kormány Dreyfust egész esenben vissza akarja hozni az Ördög-szigetről. Parisban ahol a Mont-Valerienben fogják internálni a semmisítőszek döntéséig. A gyarmatügyi miniszter azonban megczáfolja e jelentést. A kormánykörökben azt beszélik, hogy a kormány a Dreyfus-affaire egész akcióját a semmisítőszekre bizza, amely befolyásolatlanul fogja meghozni határozatát nemcsak a Dreyfus-perre vonatkozólag, hanem azon személyek esetleges üldöztetését illetőleg is, a kiket a semmisítőszeknél levő akták terhelnek. Hogy az akták közt hamisítványok vannak, azt most már alig tagadják. Az is bizonyos, hogy Henry nem valamennyi hamisítvány közvetlen szerzője. Ismét sokat beszélnek a nemet császár hamisított leveleiről. Ezeket az okiratokat is a legfeljebb törvéyszékek tartották fenn. A katonai körök azt állítják hogy azok nem tartoznak a Dreyfus affaire aktáihoz, mert ezek a bizonyítékok csak az itélet meghozatala után jutottak a miniszteriumba. A vezérkar még mindig óltalmazzon akarja a hamisítót, de Brisson határozottan kiírja a császár leveleinek kiadását, továbbá Münster nagykövethoz a Dreyfus-ügyre vonatkozó jelentésének kiadását is, mely szinten hamisítvány. A császárleveleire vonatkozólag azt hallani, hogy az nem eredetiben van az akták közt, hanem csak fotografikus reprodukcióban, mely az első pillanatra a valódság latszatát kelji fel. — E s z a v a k lathatók rajta: Ő felsége a császár és porosz király kabineteje. Azután következik a szöveg, melyben a császár Münster nagykövethoz azt írja, hogy használják fel a Dreyfus által adott dolgokat és háboru esetén Dreyfust nevezzék ki a francia hadseregben brt rangjával a nemet hadseregbe. A levél Vilmos császár szanakkal van aláírva.

* **Verekedés a fiánczokkal.** Kulcsár József és Boda Ferencz fiánczokat küldte ki a pénzügyi szakasz tegnap delutan az országos vásarra, hogy ott ugy a jövedékeket, mint a szerencsejátékokat ellenőrizzék. A küldetésükben eljáró fiánczok Gáló István — daczára, hogy tegnap delelőtt már engedélyt és szerencsejátékot elvették — felszólítottak, hogy a már egy izben megtiltott szerencsejátékot ne folytassa. Gallónak nem használt a szép szó, a fiánczok erőszakkal vették ki a kezéből a játszmat, erre Galló az egyik fiánczot torkon ragadta és fojtogatni

kezdte. a fiáncz is igyekezett szorult helyzetéből kiszabadulni és megától eltaszítani a támadót. Ezi a helyzetet meglátta Gáló István bátyja Ádám és a kezében levő furkos bottal — melyen 21 vaskarika is volt — a fiánczoknak a bal szeme alatt az arczába vágott. Erre a pénzügyör kardot rántott és azzal Gáló Ádámot jól helyben hagyta. A csinos küzdelemnek, melyben vér is folyt csak az odatozó rendőrség vetett véget.

* **Elgázolt gyermek.** Megszokott dolog hogy a vásár alkalmával kisebb-nagyobb balesetek sörténnek, melynek természetes oka az az óriási embertömeg, mely ilyen alkalommal az utakat belep, melynek feltétlen következménye azután az elgázolás, eltaposás stb. Tegnap delelőtt a Rakóczy és Csapó utca keresztezésénél egy sebesen haladó kocsi elgázolt egy körülbelül 8—9 éves leány gyermeket. A kis gyermek szerencsére csak kisebb sérülést szenvedett, melyet a véletlenül arra járó Szentpáli Béni ker. orvos szonnal gyógykezelés alá vett. A kocsis felhasználva a keletkezett zavart, ellillant anélkül, hogy valaki megtudta volna mondani kiletét s gondatlanságaert méltó büntetést kapott volna.

* **Verekedés** Nehány ittas ember komoly verekedést kezdett szombat este a csapó utcán, Labcz Miska és társa ugyanis elloptak egy illuminált állapotban levő embernek 8 frtos taktékpipáját, midőn ez visszakövetelte tőlük, feleletül ütlegelni kezdtek, a verekedés oly merveket öltött, hogy három rendőr is alig bírta őket szétválasztani és a főkapitányság börtönébe kisélni.

* **Magyeri Dezső pályázik.** Egyik helyi lapban néhány nap előtt az közöltetett hogy Megyeri Dezső, ki tavaly a kolozsvári színház igazgatója volt a debreczeni színház elnyerése ügyében már a nyáron át, lépéseket is tett, más színházgatóhoz szerződött volna el. Ezt a hírt most egy Megyeritől érkezett távirat czáfolja meg, mely szerint ő nem szerződött el senkihez. Így valószínű, hogy Megyeri a debreczeni színházra be fogja adni pályázatát s egyik legerősebb ellenfél lesz bárkivel szemben.

* **Sima Ferencz ől** a szegdi lapok azt a hírt kaptak, hogy öngyilkossági kísérletekötvetett el Szentesen. A hírt eddig nem erősítették meg.

* **Országos kereskedelmi kongresszus.** A f. hó 16—18-án Szegeden tartandó kereskedelmi kongresszus Budapestről utazó tagjai f. hó 16-án a nyugati pályaudvarból a délután 2 óra 30 perczkor induló gyorsvonattal csoportosan utaznak Szegedre.

* **Új egyházkerületi felügyelő.** A Fábányi Teofil lemondása folytán megürült bányakerületi ág. ev. felügyelői állásra beérkezett szavazatokat f. hó 3-ikag bontották fel Sárkány Samuél elnöke alatt. A beérkezett szavazatok túlnyomó többsége Zsigmondy Mihály dr. kultuszminiszteri államtitkára esett. Beiktatása f. hó 18-ára összehívandó rendkívüli közgyűlésen fog megtörténni. A választás kepesseg, ügyszerelet és buzgalom tekintetében megtalálta a férfit. Legyen meg a munkaeredményben méltó jutalma, a mint hisszük, hogy meg is lesz.

* **A ki a halálból akar élni.** Közel feléste ndeje, hogy Bozoky Karoly, a pénzügyminiszterium volt számellenőre, vizsgálati fog sagban ül. A börtönben azért jutott, mert egy véletlen nyomán rájöttek a csalására, melyekkel a kincstárt vagy húszezer forintig megkárosította. Mint a nyugdíjgyök kezelője, Bozoky kilencz nyugdíjat zsebelt be ugy, hogy mar elhat nyugdíjasokat előkként szerepeltett. A manipulációhoz Bozoky egész sor okiratot hamisított, miért is a bíróság nemrég több család és okirat hamisítás miatt helyezte vád alá. Ügyében a bíróság okt. 22-ére tüzte ki a végtárgyalást.

* **Új találmány.** Legjobb a Fáy-féle rögtön finomító és szépítő arczcrème. Nem zsiros. Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rocnek V. Emil és Tamásy féle gyógyszerárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H. Szoboszlón.

x **Osztály sorsjegyek** a III. sorsjáték I. osztályára $\frac{1}{10}$ 6 frt, $\frac{1}{20}$ 3 frt, $\frac{1}{40}$ 1 frt 50 kr, $\frac{1}{80}$ 75 kr. Ujságíró sorsjegyek 6 huzásra 1 korona 100,000 korona főnyereménnyel. Állam sorsjegyek 200,000 korona főnyereménnyel 2 írtért. Valamint minden huzásra mindennemű igérvények kaphatók Schwartz Dániel dohány-tözsdejében a »Bika« szálloda épületében

x **Egy született angol nyelvmesternő** jutányos díjazás mellett tanításra ajánlkodik. Értekezhetni lehet Ajtó-u. 14. sz.

IRODALOM.

Az év története képekben. Kedves dolog visszaemlékezni a mult idők eseményeire és visszaidézni emlékünkből újra sok esztendővel vigsággal, szomorúsággal teli napjait. A teli estek könnyebben, kellemesebben és gyorsabban elmúlnak, ha van könyvünk, a mely az 1 esztendő történetét képekben megörökíti és e könyv mindegyik lapja egy-egy jól ismert eseményt juttat eszünkbe. Nem is nehéz az ilyen könyvhöz hozzájutni. Ha például előfizetünk az Ország-Világ cz. szépirodalmi hetilapra, összegyűjtjük annak egyes számait, akkor már megkapja az esztendő minden jelentősebb eseményét képen és írásban. Ekkor azután hetről-hétre kapunk egy pompás képekkel illusztrált ujságot, amely telve van szép novellákkal és mesékkel, hanem a teli estékre is marad egy képes albumunk, a melyben mindig örömmel leljük. De még ennél is többet nyújt az O. V. — Van neki regénymelléklete, melyben most Váradi Antal regényét közli, karácsonyra gyönyörű könyvet, irodalmi almanachot ad ajándékba olvasóinak és hétről-hétre pontosan beszámol minden érdekes eseményről.

Ajánljuk olvasóinknak, hogy most a negyedév elején erre az ujsagra előfizessenek. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Kiadóiavatal Hold-utca 7 sz. Mutatványszámot ingyen küldenek.

Verne Gyula regényei. Egyre gyarapodik az a sorozat, melyet a Franklin Társulat Verne munkáinak illusztrált kiadásából a magyar közönség számára közre bocsát. A nagy regényirohoz méltó kiadás ez, melyet az eredeti francia kiadások pompás szövegképei egyesítenek. Most a 98—103. füzetek jelentek meg, melyek a Hódító Robur cz. regényt egész terjedelmében tartalmazzak.

Azzal a szingazdag fantáziával, melyet a világirodalomban eddig senki utól nem ért, írja meg ebben a könyvben Verne az Albatros léghajó utasainak kalandos, izgató történetét. S míg odaadón követjük őket legi utjokon, feltárulnak annak a világnak titkai, természeti csudái, melynek végtelensége oly kifürkészhetlen a halandó tekintetének. A Hódító Robur az író saját szavaival a jövő, tán a holnapi nap tudománya, mely megnyitja a nagy titkokat az emberiség számára. A regény akár füzetenkint 20 kr-ával, akár egybe füzve 1 frt 20 kr-ért vagy diszes vaszonkötésben 1 frt 80 kr-ért minden könyvkereskedésben kapható.

Coppée költeményeiből. A népszerű francia költő lírai és elbeszélő költeményeiből tetszetős kötetet fordított le Bogdánffy Lajos. Az Olcsó Könyvtárban megjelent könyv (1067. sz.) 22 költeménye nagyon jellemző Coppée költészetére. Lágy, érzelmes líráját helylyel közel erősen realiztikus elbeszélő hang váltja fel és egy-egy költeménynek eszméi mélysége a Századok legendája hatalmas erejét juttatja eszünkbe. Bogdánffy az elbeszélő költeményekből a legjobbakat és főleg az előadásra alkalmasakat válogatta ki. Közük van a híres Kovácsok sztrajkja is, igen erőteljes hü fordításban. A kis kötet nagyon megérdemli, hogy mihamar népszerűvé váljék. Ara 10 kr.

Egy elfelejtett író. A negyvenes évek egy sokat emlegetett írójának emlékét eleveníti fel az Olesó Könyvtár egyik újabb (1071. sz.) füzet. Kuthy Lajos ez, aki a Hazai rejtelmekkel nevével irodalomtörténetünkben maradandóvá tette. «Egy iskolai ka'and» című novelláját kapjuk új lenyomatban, egyikét azon józsi történeteknek, melyek a régi magyar életet oly igen jellemzik. A mai elbeszélés hangja kétségtelenül más, mint a felszázad előtt való magyar irodalomé volt, de Kuthy novellája érdekességéből vajmi keveset von le a megváltozott ízlés. A füzet ára 10 kr.

Sudermann. Abban a sorozatban, melyben az Olesó Könyvtár a modern drámai irodalom jobb termékeit bemutatja, megjelent újabb Sudermannnak «Rejtett boldogság» című színműve is. A darab annak idején a Nemzeti Színházban is színre került és nagy hatása még élénk emlékezetünkben van. Egy falusi tanító-család élete keretében egy hatalmas szenvedély dramája játszódik le, izgató életteli cselekvényben. Az író kitűnően szövi a mese szálait, hogy mindvégig, olvasva is, feszült kíváncsisággal várjuk a megoldást. — Prém József jól fordította a darabot, mely mint az Olesó Könyvtár kettős száma (1065—66 sz.) 20 kron kapható.

Idegen elbeszélők. Az Olesó Könyvtár nagy szeretettel mutatja be az idegen irodalmat, gazdagította, számos kiváló idegen munka jelent meg jó magyar fordításban. E fordított kötetekben arra törekszik az Olesó Könyvtár, hogy az illető irodalom jellemző termékeit mutassa be. Ilyen a most megjelent két kötet is. Az egyik (1070. sz.) Heyse Pálnak, a jeles német novellistának Sellő című poetikus elbeszélő-irodalom egyik legfinomabb tollu munkásának, Uchard Mario-nak regénye: Berthier Joconda (1072—75. sz.), melynek jól hangzó fordítása Molnár Gyulától való. Heyse novellájának 10 kr. Uchard regényének 40 kr. az ára. Mind a két könyv nagyon érdemes az olvasásra.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde

okt. 8.

keszar üzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—	80	00.00—00.00
»	77	—	81	00.00—00.00
»	78	—	82	—
Tiszavidéki	79	9.20—9.30	—	9.90—9.95
»	76	9.35—9.40	80	—00.00
»	77	9.45—9.55	81	00.00—00.00
Festvidéki	78	9.60—9.65	82	9.85—9.90
»	79	9.40—9.50	—	—00.00
»	79	9.55—9.60	80	—
Fehérnyégy	76	9.65—9.75	81	9.90—9.95
»	78	9.80—9.85	82	—
»	79	9.35—9.45	—	—
Bácskai	76	9.50—9.55	80	00.00—00.00
»	77	9.65—9.70	81	00.00—00.00
»	78	—	82	00.00—00.00
»	79	—	81	—
Észak magy	78	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Bors elsőrendű	70—72	7.60—7.70
» másodrendű	—	7.50—7.55
Árpa takarmánynak	60—62	5.75—5.90
» égetni való	62—64	6.25—6.80
» serfőzdei	64—66	7.30—8.20
Zab	39—41	5.40—5.70
Tengeri bánsági	—	5.30—5.35
» más nemű	—	12.—12.75
Repeze bánsági	—	—

Sertés vásár.

okt. 8.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehez páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 54—55 krajczárig, közep (pkint 251—320 — kilogramm súlyban) 55—56 krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi okt. 6-án — volt készlet 46.377 darab, 1898. okt. hónap 7-én felhajtott 763 drb, 1898. okt.

hónap 7-ik napján elszállított 1001 darab 1898. okt. hó 8-ik napjára maradt készletben 46.139 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata lanyha.

Sertés tenyésztés. Irta Dely Máttyás állatorvos. Harmadik átdolgozott kiadás. Falusi könyvtár 6. füzet. A Franklin-Társulat kiadása. Ez a népies nyelven megírt könyv, valójában tanulságos minden sertés tenyésztéssel foglalkozó gazdára nézve, melyben a széles körökben ismert nevű szerző, hosszas időkre terjedő gyakorlata alatt szerzett tapasztalatai alapján, de a szaktudomány kellő felhasználásával tárja a gazda elé a legszükségesebb ismereteket, utmutatásokat, mindenütt szemelőtt tartván hazai viszonyainkat. A képekkel is illusztrált munkában kimerítően le vannak írva a tenyésztés, a hizálás különböző módjai, a h. s. szalonna, zsír legcélszerűbb kezelése, kolbász készítés stb. végül ismertette vannak a nevezetesebb sertésfajok is. A 118 oldalra terjedő kötet ára füze 50 kr.

CSARNOK.

Képzeld el a többit.

(Jean de la Brete.)

Francziából fordította: dr. Kósa Zsigmondné

Folytatás.

XIV.

vasárnap július 1-én.

Gyalog jöttünk haza a templomból, buza virág és pipacsos szegélyzet ösvényen. Mily mélyen gyökerezik a földirtok szeretete. Arra a gondolatra, hogy talán nem sokára itt kell hagynom az öröklött földet, a kunyhó és amphora sokat vesztett költőiségeiből.

M. La Platière ur mögöttem lépdelt, mialatt a prédikáció és a plebanos ellen kelt. Ez is egy kis jellemvonása. Ha a plebanost szívesen, az neki véghetlen jól esik. Csak merne azonban valaki előtte a vallást gyalázni, bírokra kelne vele és nem mulasztaná el a misét a fél világért se. Hazatérve, azzal könyit szívén, az illem kedvéért hozza vasárnaponként az áldozatot úgy mondja hogy kimeletlenül leszója a papot és a prédikációt.

— Még francziául sem tud jól, nemde Ilona?

— Az igaz, de bánom is én, ha francziául, vagy kínaiul mondják el, hogy teljesítsük kötelességeinket csak megértsem.

— Ez nem az én véleményem! mily hosszan prédikált, hányszor belebonyolódott! miért nem készül jobban?

— Az igaz, rövidebben is elmondhatta volna, feleltém.

— Miért beszél, ha semmit se tud mondani? Ez neveléses dolog!

— Törje fel a heját bátyám és megkapja a diót!

— A diót, a diót — de én csak a heját látom, az meg kellemetlenül kemény.

Tehetek én róla, ha csak a heját látja, nem az a természet, aki falak mögül kiássa a kincset, szóhalmozatból az értelmet.

Reggeli alatt kissé bánatos csoda közönséget szemlélgetett, egy idő óta mindig ily arccal vizsgálta.

Nem mintha nem akarna ferjhez adni, sőt ellenkezőleg ő kívánja a legjobban. De kesereg, hogy jó tanításai igyekezete füstbe mentek és a legrosszabb bolondság szerinte t. i. valóság lesz.

Paladinust akartam és megkapom őt. Regényes kalandot kívántam, tessék nekem szaraz éveinkben regényesebbet találni.

— A legjobb az egészben — vigasztalódk gyámom — hogy ha egyszer ferjhez megy, hát nem lesz galambduczod, a hol esatakat vivhatsz és ábrándokat szövögethetsz.

Ért hozzá az én kedves gyámom. Mintha Per-seus nem volna érdekesebb, egy galambduczonnal. Aztán nem lesznek-e lelki harcaink? meg mire való a napló, ha nem ábrándozhatunk?

Gunyos mosolyom egész kihozta m. La Platière urat sodrából, mert erélyesen reám szólt.

— Jobb volna, ha leveles fazekadra ügyelnél és megtanulnál főzni, még szükséged lehet reá!

Azt hiszi, rám ijeszített! pedig a leveles fazék is meséket duruzsol, csak meg kell őket érteni.

XV.

július 2-án.

Gyönyörű napos időnk van. Egy kaczer szőlőinda donjonom zéllakakárára fonódott, ölelésével visszatartja még jobban a mozgástól. Az északi szél füttyül és kapaczitálgatja; de az filozofiai nyugalommal ellentétben a kísértésnek. Duczomban úgy hallgatom füttyölését, Mikor gorombáskodni kezdett, a kis alhatatos ekként nyikorgott,

— Ha zéllakakasnak készítettek is, az még nem a következménye, hogy én az is leszek.

Hasonlítunk egymáshoz, a zéllakakas meg én; szeretem is nagyon, ma reggel is, mialatt szalmakalapom elakart repülni — szegény az is ellenkezik a ráerőszakolt hivatás ellen — beszélgettem vele. Gyámom néhány töredéket felfogott, oly gyászoló arccal hallgatta, hogy szinte rosszul lettem tőle.

— Széllakasom, kicsi széllakasom, maradj hű önmagadhoz! légy független: maradj meg elhatározásod mellett, ha mást akarnak rád erőszakolni, bizonyítsd be a világnak és annak a tudósnak, kit ma várunk, hogy a szokások s illem zsarnoksága elől a független kedely itt lel menedéket.

Megvallom kissé dobogott a szívem, mikor az özönvíz előtti tudóst vártam, mivel nyerhetem meg tetszését?

Két órákor megérkezett Egy jóképű magas ember, ősz fürtös hajjal és tudósok szokása szerint hanyagul öltözve. Papaszeme megett szemei élénken rám villogtak. Azt hiszem, mikor e férfi az asszonyokra nézett, távolról sem gondolt a plesiosaurusok vezára.

Gyámomnak kezét nyujtá, fűrkészve plántolt rajta végig, élénk kíváncsisággal vizsgálta, mintha bátyám valami érdekes szenvedény lenyomata lenne.

Az an hozzám fordult, néhány másodpercig szemlélte, aztán felkiáltott:

— Isteni!

Ez sok volt, bár eléggé tudom, hogy csinos vagyok, nem is vagyok alszemérmes, e felkiáltás meglepett. Nem tudtam mit feleljek, hát halgattam.

M. La Platière ur egy mukkanás nélkül áltta ki a tudós vizsga szemeit; pedig Roland ősenek tudatában nem igen szereti, ha valaki közel jó hozzá s confidenskedik.

De Hanvee ur felkiáltása még őt is kihozta sodrából. Alig begombolkozott, — átvitt értelemben mondom — és kissé fagyosan felelt:

— Nagyon örülök uram a szerencsének Tessék helyet foglalni.

Aki évezredekkel az özönvíz előtt él, azt hiszem nem igen érzékeny a fagyos udvariasság iránt. Mellém ült, ismét figyelmesen meg nézett, aztán pathoszzal, kissé szinpaditájléjtéssel beszélt:

— Meg soha se láttam annyira rokonszenves arccot i Tiszta szemei mily kedvesen ragyognak! Odaadja flannak? fordult hirtelen M. La Platière urhoz.

Bátyám tátott szájjal bámult reám. Szavakat keresett, hogy az agastyánt kissé vizszatartsa, de nem volt arra szükség. A tudós tovább fejtegetett, és bökölva folytató:

— Ne csodalkozzék rajtam, ha figyelmesen vizsgálom. Nincs vonzóbb tanulmány az asszonynál. Örök titok, isteni rejtély, megoldását hiába próbáljuk. Azt hisszük megvan s a pusztá levegőt markoltuk meg. Ő tova rebben bennünket a kétségben a boldogságban, vagy szerencsetlenségben hagyva. Ön bizonyosan szerzett már tapasztalatokat e teren? — fordult gyámomhoz.

Ily gyanúsítás az én szemérmes gyámomnak aki minden szoknya elől szöki.

— Sajnálom de sohasem foglalkoztam

ennyire velő szemről azt teljes oldalpi lyet időfői legyet elefán

— How

kezeit ég folé meszet leg na ez éppen e deme, hogy s remtenek ma csillagok mint a szellő.

Mily jól magam minth gatanak.

— Oh

a paleontológú így hallgatóra Erost várja.

Hogy be kezemet oly o hol tanulta szakban?

(Gyámom

meredt)

— Kegy kissé ok'ató h nevelték zarda

— A sz

közbe gyámom meg

— Szegé

vec, ügyet sem kezettek ellen vele, hogy a t

öjék.

— De eg

ölve — bátor

— Izgá

gyon csudalko a szívet, és m

Az élet kezdet

— Hanv

zeteit — kérd

v-sült feszes

— Peter

vagott — fajt

reszt örökölte

jöttem, hogy f

Végre is Eros

elokerül védel

— De m

semmit — pro

nök kell egy

nek. Nem ak

jönni? Negysz

járól, mely

de mely megv

kozik.

— Ezer

labát a másik

elhelyezkedett

meg átlátszó

ki-asszony az

érdekekkel halig

Physikai

maradnom. A

gyámom első

összeszedtem

— De u

ön felfogasa r

banulatos!

— Elhis

maga hirdeti

kesedve — a

a szerelem, m

ti zít.

Tehát ily

muthok? Gya

Jupiter és Per

Danae felett.

— De u

— nem beszél

— Miért

tanár lassan

— Sokán

a meglepetése

naponta nyujt

keves vel abb

tat elhajoljuni

ennyire velők, — volt a száraz válasz. — Ré- szemről azt hiszem — folytatá egy jelentőség- teljes oldalpillantással reám, hogy a nő kedé- lyét időről időre le kell hűteni, nehogy a legyet elefántnak tartsa.

— Hova gondol — sohajtá a tudós kezeit ég felé emelve — hozzá nyulna a ter- mészet legmagasztosabb remekéhez? Hiszen ez éppen e sajátos lények legnagyobb ér- deme, hogy semmiből egy ideális világot ter- mentenek maguknak, a tenger habjaiból valók, csillogók mint a hullám, állhatatlanok mint a szélle.

Mily jól esett ezt hallgatni, úgy érzém magam mintba gyengéden a tengerbe mar- gatóknak.

— Oh — folytatá — azt hiszem mikor a paleontológiából tart előadást aligha néz így hallgatóira — itt van a tenger habja és Eros várja.

Hogy beszéde világosabb legyen megfogta kezemet oly oly hevvel csókola meg — vajjon hol tanulta ezt, az antiluvianus kor- szakban?

Gyámomnak minden haja szála égnek meredt.

— Kegyed ismeri Eros? — kérdé tőlem kissé oktató hangon — felteszem, hogy nem nevelték zardában.

— A szürke nénéknél nevelkedett szolt közbe gyámom röviden — de uram engedje meg —

— Szegény gyermek — sajnálkozott Han- vec, ügyet sem vetve gyámomra mennyit vét- kezhettek ellene — mi mindent követhettek el vele, hogy a természetes báját benne meg- öljék.

— De egy cseppet se érzem magam meg- öltve — bátorkodtam ellentmondani.

— Igazán — kételkedett a tanár — na- gyon csudálkozom rajta. A zardában megölik a szívet, és mit ér az élet szerelem nélkül. Az élet kezdete életű tüze a szerelem.

— Hanvec kapitány is osztja az ön né- zeteit — kérdé gyámom, ki lassanként megkö- vsült feszes tartásában.

— Péter? — a tanár kicsinyítő arcot vágott — fájdalom ő anyja előitéleteinek egy részét örökölte. De hagyjuk ezt. Nem azért jöttem, hogy fiamat leszóljam sőt ellenkezőleg. Vegre is Eros ha még nem szólt meg, majd előkerül védelmére,

— De mi nem tudunk az egész dologról semmit — protestált bátyám — előbb ismer- nök kell egymást, mielőtt szerelemről beszél- nenk. Nem akarna-e Tram kissé szobamba jönni? Négyszem között beszélhetnénk óha- jaról, mely reánk nézve nagyon hizelgő, de mely megvallom, kissé különösen nyilat- kozik.

— Ezer örömmel — felelt a tanár, egyik lábát a másikon keresztülvetve, kényelmesen elhelyezkedett karosszékeiben, de nem szünt meg átlátzó szememmel vizsgálni. Mit gondol kisasszony az eletről? Fejtse ki érvelését nagy érdekekkel hallgatom.

Physikai lehetetlenség volt komolynak maradnom. A kaczagás majd megfogyott mikor gyámom elszörnyedt arczara néztem. Vegre összeszedtem magamat.

— De uram — mondám szerényen, az ön felfogása nekem nagyon tetszik valóban bamulatos!

— Elhiszem azt. Az isteni természet maga hirdeti az igazságokat — kiáltá lel- kesedve — a teremtő legmagasztosabb műve a szerelem, mindent felelem, mindent meg- tiszti.

Tehát ily igazságokat prédikálnak a ma- muthok? Gyanakodva néztem a két férfit. Jupiter és Perseusum apja meg hajba kapnak Danae felett.

— De uram — nyügösködött gyámom — nem beszélhetnenk négy szem között.

— Miért ne? volt a nyugodt felelet. A tanár lassan felkelt.

— Sokáig magamra hagytak, volt időm a meglepetések felett gondolkodni miketazélet naponta nyújt. Vegre azon tűnődnek, mily keveset ahhoz, hogy egy ós paleontologis- tat elbajoljunk.

Mikor Hanvec ur ismét előkerült néhány perczre még leült a salonban.

— Kisasszony kedves gyámja feltétlenül kívánja, hogy kegyed fiamat jól megismerje mielőtt végleg határozná. Bár nem értek vele egyet, mégis belenyugozom kívánságába.

— Ez okos gondolat — mondám.

— De-hogy okos — ellenkezett — a leg- jobb, ha sehogy sem ismerik egymást, mert különben soha se lesznek férj és feleség. Igaz- zuk volt a régi művészeknek, mikor Cupidót bekötött szemmel ábrázolták nyilait vakon lövöldözve

— Ez nem nagy bók reám nézve — mondám — tehát fia vakon szeretne en- gemet?

— Oh de-hogy, de-hogy! — védekezett melegen — de kegyed is megengedi, miszerint nem tudja milyen lesz néhány év mulya. A képes beszéd, mi Galathea meséjében ki- fejezést nyer, naponként szemünk előtt ujul fel.

— Én nem vagyok Galathea nem is aka- rok lenni — mondám kissé ingerülten.

— Pompás naiv válasz — monda keze- imet simogatva. — teljesen illik kegyed sze- meihez. Bármit mond is, — kegyed csakis szeretetreméltó lehet.

— Igazán mindig? kérdém élénken.

Mosolygott és halkán mondá:

— A fiam a legboldogabb fickó lesz ha kegyed élet ársa lehet!

E kedves megjegyzés után hirtelen fel- állt, köszönt és kocsijához ment. Gyámom kikísérte, azután visszajött, szembe ült ve- lem, és Lear király hanghordozásával kezdé:

— Nos Iona?

— Nos kedves gyámom? hanyagul hát- radóltam és karosszékeim rojtjaival ját- szottam.

— Láttál valaha ilyen neveletlen em- bert?

— Engedjen meg gyámom; legalább is a tudósaokat nem mérjük azzal a mértékkel, mint a többi közönséges halandókat. Azután úgy kell venni a dolgokat és tudósokat am-ilyenek. E tanár több korszakot képvisel, tu- dománya özönvíz előtti — vallása a mytho- logia erkölci-ei — azt hiszem a kormányzáság idejéből valók, öltözetével pedig az 1820-ik évben megakadt. Beátja gyámom, ily forma úriember ismerőseink között még eddig nem volt. Higye el helyzetében senkise csúszkált volna masképen.

— Ejég baj rája nézve — dörmögött — hallottad e valaha, hogy egy fiatal hölgyet valaki azzal szólit meg: Isteni?

— Ez a következménye — gunyolódék — ha valaki évszázadokon keresztül kasu- sétálgat; keresi a kicsit, elfelejti a nagyot. Már nem bír a magasságok és messzeségek érzetével. E gondolatban pedig van valami nagyszerű. Legalább nem hasonlít a mai szá- zadunk szajhóseihez, akik ép piczi dolgokat óriásra felfújnak.

— Minő eivék, szent Isten — sopán- kodék M. La Platière ur — ha a fia közelebről ismerve hasonlít az ajjához —

— Ugyan gyámom — mondám türel- metlenül — értse már meg hogy a tanár különöz. Kötömben mit mondott neki ké- resésére?

— Hogy e hó 15-én Svajczba megyünk, és ha a kapitánynak tetszik, keressen ott fel bennünket. Az utazás különböző helyze- teket teremt, és különböző oldalokról világít- ja meg a jellemeket. Vegre pedig semleges talajon levén szabadságunkat minden irányban feuntarthatjuk.

— Nagyon jól van. De miért nem hívta meg ebédre?

— Ovakodtam tőle. Még képes fia előtt Eros es Venusról előadásokat tartani. Köszö- nöm szépen!

— Eszerint nem mutathatjuk ki előtte, hogy kik vagyunk! Oh de kár! — ne- vettem.

— Inkább neveletlen vagyok, de a míg hatalmamban áll megóvjak az illetlen beszé- dektől.

— Pedig jövődöbéli apósom mulatságos

ember — töprengtem — ha lánya volna alig ha hitetné el vele a gólya és mocsár mesé- jét. Ez talán neveletlenség volt tőlem — nevettem — mert maga gyámom — ha lehet- ne, becsukna egy katulyába bepakolna selyem- papírba, csak hogy ki ne kukucskálhassak a világba. Borzasztó!

— Annál rosszabb reád nézve, ha bosz- szantónak találod — mondá nekem szárazon. Láttam hiábavaló előködésemet és vissza- bujtam csigaházamba, gondolkoztam rajta, mily furcsa, hogy merész fantáziámat gyámom sohasem akarja követni.

— Folyt. köv. —

Szerkesztői üzenetek.

Kovács V. Ungvárt. »Genfi-magyar gyászdal- című versét, mint ilyent nem közölhetjük; zenésítve sok vers megütheti a mértéket, de csak azok élvez- hetik a kik a dallamát ismerik. Szerencsétlenek bennünket olyan költeménnyel, melyhez — esetleg — jó hangzása miatt a zeneszerzők később ösztö- nözve lesznek dallamot is teremteni.

Üdvarhelyi L. Nánáson. Ohajtanánk elvtárs urral seemélyesen érintkezni s bizonyos kérdések felett kölcsönös megállapodásra jutni. Kérjük, ha egyéb ok miatt különben is bejön Debreczenbe, — legyen szerencsénk a »Debreczen«-ben.

DEBRECZENI

VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó szám 11.

Bérlet 8-ik sz. „B“

Kedden, 1898. évi október hó 11-én

A kékszakállu herceg.

Vig operette 4 felvonásban. Irták: Meilhac és Halévy. Zenejét szerzé Offenbach Jakab. For- ditotta Némethy György.

Holnapután szerdán, október 12-én, bérlet 9. szám »C.«

I I I I.

Vig operette.

Nyilt-tér

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neun- kirchenben., Alsó-Ausztria, az antirheuma- tikus és antiarthitikus vértisztító-theák feltalálójának. Köszvény és rheumatizmus elleni vértisztító.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wil- helm gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálataiért, melyet vértisztító teája által kínzó rheuma- tizmus szenvedéseimben teljesített, köszönetemet kifejezni és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatos betegségbe esnek, eme kitünő teára figyelmeztessen. A kínzó fájdalmakat, melyeket minden időváltozta- tásnál az összes tagjaimban szenvedtem és amelytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meg- gyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Álmatlanul hanykolódtam ágyamban, étvágyam szem- látomást elmúlt, kínzóselem egészen elhomályosult és egész testeröm elfogyott. A fenti tea 4 heti hasz- nálata után fájdalmaitól teljesen megszabadultam nemcsak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is meg- javult. Erős a meggyőződésém, hogy mindenki, aki hasonló bántalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját, **Wilhelm Ferencz** urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kitünő tisztelettel
Butschin-Streitfeld gróiné
alezredes neje.

Kapható minden gyógyszerertárban.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECEN, főpiac a főpostával szemben

mindenféle

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 ív Árverési jegyzőkönyv	70 kr
100 „ 200 pld Árverési hirdmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 400 „ Kézbetétési ív	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény hasznabérletről	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	70 „

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Koczkázott, egyvonalas és sima

levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

1000 pld.	
könnyű levélpapír czégnomással 1/2 ives	3 frt 50 kr
erősebb „ „ „ „ „ 4 „ „ „ „	4 „ 50 „
erős finom „ „ „ „ „ 4 „ „ „ „	4 „ 50 „
erős oktáv „ „ „ „ „ 5 „ „ „ „	5 „ 50 „
merített levélpapír czégnomással 1/2 „ „ „ „	5 „ 50 „
merített erős levélpapír „ „ „ „ „ 6 „ „ „ „	6 „ „ „
könnyű sima fehér levélpapír czégnomással 1/2 ives	4 „ „ „
erősebb sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	4 „ 50 „
erős sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	5 „ „ „
igen erős sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	5 „ 50 „

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett készítünk el.

Levélbortékok

a következő olcsó árban kaphatók:

1000 pld	
frt kr	
144 H2. Jó, zöldes levélborték czégnomással	2.-
144 V2. Jó, szürke „ „ „ „ „	2.20
444 BB. Jó, kékeszürke „ „ „ „ „	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélborték czégnomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélborték czégnomással	2.40
144 AM. Erős, szürke levélborték czégnomással	2.45
44 AB. Erős, világos szürke levélborték czégnomással	2.45
44 JED. Erős, kékes szürke levélborték czégnomással	2.50
GS. Erős, sárga levélborték czégnomással	2.50
44 RK. Igen jó világos kék, eres levélborték czégnomással	2.55
44 GG. Igen jó erős kékes eres levélborték czégnomással	2.50
44 Stk F. Finom vil. sárga levélborték czégnomással	2.60
244 Jutle S. Erős jutle borték czégnomással	2.70
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélborték czégnomással	2.70
244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulos világos hamuszín levélborték czégnomással	2.70
144 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levélborték czégnomással	2.70
14 BBB. Legfinomabb fehér levélborték czégnomással	3.50
46 CHS. „ „ „ „ „ fehér okmány levélborték czégnomással	4.50
46 P. Erős barna okmány levélborték czégnomással	3.-
41 Patent. Erős barna nagyobb okmány levélborték czégnomással	4.50
Erős szürke okmány levélborték czégnomással	3.20
41 AV. Nagy Extra vastag patron levélborték czégnomással	1.50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Képviselőt

keresek Egyiptomi cigaretta és Havanna kiviteli szivarjaimnak.

Bravo Leon, Hamburg.

Magas játalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvénytörően megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. — Alánlatok «Mercator» czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca 4. intézendők.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Körön	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
2 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

Rendelőlevél levagandó

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt } utárvételeni kérem } A nem tetsző törlendő.
postaltalvánnyal küldöm.

Pontos cím.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegye nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tízenhárom millió 160 000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.- frt
„ fél „ „ „ „ 3.- „
„ negyed „ „ „ „ 150 „
„ nyolczad „ „ „ „ -75 „

küldünk szét utárvétellel, vagy a pénz előlege beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul allanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelhetnek.

Kérjük a **rendelményeket mielőbb**, legkésőbb azonban

f. é. október hó 15-ig hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárusítói

BUDAPEST, V., Váci-körút 43.